

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Bestuurlijke en Juridische zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2019-0000138510

Uw brief (kenmerk)

9 juli 2019

Datum 5 september 2019
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek over Kamervragen die zijn gesteld naar aanleiding van een artikel in NRC Next van 1 juni 2016

Geachte

Met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) hebt u informatie gevraagd over overleg dat ik met DNB heb gehad over de beantwoording van de vragen die het Tweede Kamerlid Groot heeft gesteld naar aanleiding van een artikel in NRC Next van 1 juni 2016, getiteld: "Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam". U vraagt daarbij uitdrukkelijk:

- (1) van wie het initiatief van dat contact is uitgegaan,
- (2) waar en hoe dat overleg heeft plaatsgevonden en is voorbereid en
- (3) wat daarbij aan de orde is gekomen.

Inventarisatie documenten

De Kamervragen zijn aan mij gesteld als verantwoordelijke voor het financieel stelsel en hebben betrekking op de activiteiten van een individueel trustkantoor. Dat trustkantoor staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB).

Ad. 1

Om vragen over dat trustkantoor te kunnen beantwoorden die verband houden met het toezicht door DNB, heb ik het initiatief genomen tot overleg met DNB (zie bijlage 1, notitie 20 juni 2016, vierde bullet).

Ad.2

Dat overleg bestond uit de ambtelijke afstemming van de concept-antwoorden. Die afstemming vond plaats per e-mail tussen 3 en 24 juni 2016 (bijlage 2).

Ad.3

Die e-mailcorrespondentie betreft uitsluitend de beantwoording van de vragen van het Kamerlid Groot (vraag 3).

Beoordeling

Het overleg dat ik met DNB heb kwalificeert als intern beraad in de zin van de Wob. Bij de toepassing van artikel 11 van de Wob is het mijn vaste beleid om persoonlijke beleidsopvattingen die worden geuit in het kader van intern beraad niet openbaar te maken. De tussen DNB en mij gewisselde concept-antwoorden kwalificeren als persoonlijke beleidsopvattingen (Afdeling bestuursrechtspraak

van de Raad van State, 1 september 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BN5701, 2.6.2). Uw verzoek geeft mij geen aanleiding om af te wijken van mijn vaste beleid op dit punt. Dat betekent dat ik de concept-antwoorden in de e-mails en de bijlage bij die e-mails niet openbaar maak met een beroep op artikel 11, eerste lid, van de Wob.

**Directie Bestuurlijke en
Juridische zaken**

Ons kenmerk
2019-0000138510

Verder maak ik met een beroep op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob geen namen openbaar van uitvoerende ambtenaren, omdat de eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer hier voor mij zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid van die namen.

Besluit

Ik wil graag uw verzoek in, met in acht name van het vorenstaande.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN FINANCIËN,
namens deze,

mr. M.S. Bogtstra
De directeur Juridische Zaken

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

TER TEKENING

Aan
de Minister, de Staatssecretaris

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

Datum

20 juni 2016

Notitienummer

2016-0000084476

Auteur

Van

het hoofd afdeling Institutioneel
Beleid en Integriteit

Bijlagen

2.

notitie

Notitie beantwoording Kamervragen inzake bericht
'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam'

Aanleiding

Het lid Groot (PvdA) heeft op 2 juni 2016 schriftelijke Kamervragen gesteld aan de Minister en Staatssecretaris van Financiën naar aanleiding van het bericht 'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam' in NRC Next op 1 juni 2016.

Gevraagde beslissing

U wordt gevraagd om akkoord te gaan met bijgevoegde beantwoording op de schriftelijke Kamervragen en, indien akkoord, de bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen ([bijlage 1](#)).

Toelichting

- Naar aanleiding van het bericht *'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam'* in NRC Next op 1 juni 2016, zijn door het lid Groot (PvdA) Kamervragen gesteld.
- De Kamervragen hebben betrekking op de mogelijke betrokkenheid van een Nederlandse B.V. bij de uitgifte van een obligatielening die bestemd was voor de aanschaf van een vloot visserijschepen in Mozambique. Deze Nederlandse B.V. wordt bestuurd door een Nederlands trustkantoor, TMF Management B.V. en om die reden worden vragen gesteld over wettelijke verplichtingen voor trustkantoren en het toezicht op trustkantoren.
- In de antwoorden wordt stilgestaan bij de verplichtingen voor trustkantoren die voortvloeien uit het huidige wettelijk kader en bij het recent geconsulteerde wetsvoorstel voor de herziening van de Wet toezicht trustkantoren.
- De antwoorden zijn afgestemd met De Nederlandsche Bank (DNB). DNB heeft aangegeven alle relevante signalen in haar toezicht te betrekken en onderzoek te verrichten daar waar dat nodig is. De toezichthoudende autoriteiten in Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk hebben recent aangekondigd onderzoek te verrichten naar de bij de uitgifte van de obligatielening betrokken banken, Credit Suisse UK en VTB.
- De beantwoording van de Kamervragen is voorts afgestemd met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en (op verzoek) met het Parket Generaal van het Openbaar Ministerie.

[redacted]

Van: [redacted] (FM/FS)
Verzonden: vrijdag 24 juni 2016 11:52
Aan: [redacted]@dnb.nl
CC: [redacted] (FM/IBI); [redacted] (FM/IBI); [redacted]@dnb.nl;
[redacted]@dnb.nl; [redacted]@dnb.nl; [redacted]@dnb.nl
Onderwerp: RE: DNB input op conceptbeantwoording Kamervragen inzake
TMF/Mozambique[Encrypted using DNB TLS]

[redacted]

Ter informatie: de beantwoording van de kamervragen inzake TMF/Mozambique zal naar verwachting vandaag aan de Tweede Kamer worden toegezonden (en is dan ook publiek beschikbaar). Ook de Kamerbrief van Buitenlandse zaken waarover we eerder contact hadden, is aan de Tweede Kamer verzonden (zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/06/16/kamerbrief-over-financiele-ontwikkelingen-in-mozambique-en-consequenties-voor-het-nederlandse-hulpprogramma>)

Nogmaals dank voor jullie hulp bij de beantwoording van deze vragen!

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]@dnb.nl [redacted]@dnb.nl
Verzonden: donderdag 16 juni 2016 14:21
Aan: [redacted] (FM/IBI)
CC: [redacted] (FM/IBI); [redacted] (FM/IBI); [redacted]@dnb.nl; [redacted]@dnb.nl;
[redacted]@dnb.nl; [redacted]@dnb.nl
Onderwerp: DNB input op conceptbeantwoording Kamervragen inzake TMF/Mozambique[Encrypted using DNB TLS]

[redacted]

Hierbij onze marginale opmerkingen bij het stuk.

Hartelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] (FM/IBI) [redacted]
Sent: dinsdag 14 juni 2016 9:20
To: [redacted] (THI_ECIS) [redacted]
Cc: [redacted] (FM/IBI); [redacted] (FM/IBI); [redacted] (THI_ECIS); [redacted] (THI_ECIS)
[redacted]
Subject: Ter afstemming: conceptbeantwoording Kamervragen inzake TMF/Mozambique [Decrypted using DNB TLS]

[redacted]

Hierbij stuur ik je – ter afstemming – de conceptbeantwoording van onderstaande Kamervragen, waarbij ik dankbaar gebruik heb gemaakt van jullie onderstaande input. Zou je mij uiterlijk donderdag kunnen laten weten of jullie hiermee akkoord zijn?

Hartelijk dank vast!

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]@dnb.nl
Verzonden: dinsdag 7 juni 2016 14:49
Aan: [redacted] (FM/IBI)

CC: [redacted] (FM/IBI); [redacted] (FM/IBI); [redacted]@dnb.nl [redacted]@dnb.nl

Onderwerp: Kamervragen TMF/Mozambique - voorstel DNB beantwoording[Encrypted using DNB TLS]

[redacted],

Zie hieronder onze beantwoording van de vragen. Graag verneem ik of jullie hiermee uit de voeten kunnen.

Hartelijke groet,

[redacted]

Bent u bekend met het bericht 'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam'? 1)

[redacted]

2

Klopt het dat de Nederlandse brievenbusmaatschappij Ematum bv betrokken was bij de diefstal van EUR 750 miljoen, geld dat bedoeld was voor de bevolking van Mozambique?

[redacted]

3

Klopt het dat Ematum bv onder beheer stond van de Nederlandse trustfirma TMF? Welke rol had TMF bij Ematum bv? Leverde TMF bestuurders voor deze vennootschap?

[redacted]

4

Welke verantwoordelijkheden heeft een trustmaatschappij ten aanzien van de controle op de activiteiten die bv's uitvoeren onder beheer van de trustmaatschappij? Welke rol hebben trustmaatschappijen met betrekking tot het signaleren van witwassen, fraude en diefstal?

[redacted]

5

Bent u van mening dat TMF in deze casus haar poortwachtersfunctie serieus heeft genomen?

[redacted]

6

Wat vindt u van de reactie van TMF, dat stelt "Dat het in Maputo gevestigde overheidsbedrijf Ematum SA het geld vervolgens doorsluisst zonder er verantwoording over af te leggen, daar kan TMF niets aan doen, zegt de woordvoerder, TMF baseert zich alleen op officiële informatie, niet op geruchten in de media."? Deelt u de mening dat dit wel van een heel beperkt verantwoordelijkheidsbesef getuigt, en dat deze enge taakvervulling wel erg veel ruimte laat voor fraude waar dan opeens niemand voor verantwoordelijk zou zijn?

7

Welke mogelijkheden hebben Nederlandse instanties, zoals De Nederlandsche Bank (DNB) en de Belastingdienst, om dit soort fraude op te sporen, of in ieder geval te signaleren dat er risico's op onregelmatigheden bestaan?

8

Wat gaat u doen om het toezicht op en het gedrag van trustmaatschappijen te verbeteren?

From: [redacted]@minfin.nl

Sent: vrijdag 3 juni 2016 9:01

To: [redacted]@dnb.nl; [redacted] (THI_ECIS)

<[redacted]@dnb.nl>

Cc: [redacted]@minfin.nl; [redacted]@minfin.nl

Subject: FW: Vragenformulier van 2 juni 2016 [Decrypted using DNB TLS]

[redacted],

Naar aanleiding van het bericht 'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam' ontvingen wij de onderstaande kamervragen, die hoofdzakelijk betrekking hebben op de betrokkenheid van TMF. Zouden jullie ons wellicht input kunnen leveren voor de beantwoording van deze vragen?

Alvast veel dank!

Groet,

2016Z10922

Vragen van het lid Groot (PvdA) aan de minister en de staatssecretaris van Financiën over het bericht 'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam' (ingezonden 2 juni 2016)

1

Bent u bekend met het bericht 'Miljoenenroof Mozambique liep deels via Amsterdam'? 1)

2

Klopt het dat de Nederlandse brievenbusmaatschappij Ematum bv betrokken was bij de diefstal van EUR 750 miljoen, geld dat bedoeld was voor de bevolking van Mozambique?

3

Klopt het dat Ematum bv onder beheer stond van de Nederlandse trustfirma TMF? Welke rol had TMF bij Ematum bv? Leverde TMF bestuurders voor deze vennootschap?

4

Welke verantwoordelijkheden heeft een trustmaatschappij ten aanzien van de controle op de activiteiten die bv's uitvoeren onder beheer van de trustmaatschappij? Welke rol hebben trustmaatschappijen met betrekking tot het signaleren van witwassen, fraude en diefstal?

5

Bent u van mening dat TMF in deze casus haar poortwachtersfunctie serieus heeft genomen?

6

Wat vindt u van de reactie van TMF, dat stelt "Dat het in Maputo gevestigde overheidsbedrijf Ematum SA het geld vervolgens doorsluisst zonder er verantwoording over af te leggen, daar kan TMF niets aan doen, zegt de woordvoerder, TMF baseert zich alleen op officiële informatie, niet op geruchten in de media."? Deelt u de mening dat dit wel van een heel beperkt verantwoordelijkheidsbesef getuigt, en dat deze enge taakvervulling wel erg veel ruimte laat voor fraude waar dan opeens niemand voor verantwoordelijk zou zijn?

7

Welke mogelijkheden hebben Nederlandse instanties, zoals De Nederlandsche Bank (DNB) en de Belastingdienst, om dit soort fraude op te sporen, of in ieder geval te signaleren dat er risico's op onregelmatigheden bestaan?

8

Wat gaat u doen om het toezicht op en het gedrag van trustmaatschappijen te verbeteren?

1) NRC Next, 1 juni 2016

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.